

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván hűzhöz küldve:
Egy évre . . . . . 5 frt — kr
Hat hónapra . . . . . 2 frt 50 kr.
Három hónapra . . . . . 1 frt 25 kr.
Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
Egyes számok 12 kr-ával kaphatók
a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK:

Negyhasábos peit-sur egyszeri küldésért 6 kr, többszörösiért 5 kr. fizetendő.
Bélyegű minden egyes beiktatásért 30 kr.
A nyitásban:
minden negyhasábos garmond sor díja 15 kr.
Vélünk összekötésben levő hirdető-írások, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetők tetemes díj-
követelményben részesülnek.

HOZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KOZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,
vasárnap reggel.

A hirdetőseket, előfizetőseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Az építkezések.

A nagy áldozatokkal létesített vasuti közlekedés a mint a forgalomban üdvös növekedést mutat s azt napról-napra élénkebbé teszi, úgy a civilizált világnak különféle követelményeit is tolja elénkbe s ezek között kiválólag a lakásviszonyok megváltoztatására hívja fel figyelmünket.

Ámde, hogy ezen változtatás az élet szükségének megfelelőleg akként történjen, hogy az a jólét előmozdítását eszközölje, okvetlenül szükséges, hogy azon építkezési rendszer, mely városunkban divik s mely a szellős és tágas lakások kellékeit nélkülözi, szintén megváltoztassák.

Hogy az utcák és terek szabályozása fokoztatott haladást mutat városunkban, azt elismeréssel kell fogadnunk; de hogy a lakóházak építkezési rendszere ehhez mérten haladna a javulásban, azt egészen nem mernők állítani. Itt-ott dicséretes kivétel mutatkozik, és immár a mai polgárosult igényeket kielégítő lakások fel-feltűnnek, azonban a régi, hibás rendszerrel való élés alkalmazása mégis uralkodó. Rendszerint alacsony az építkezés; a mi, a mint a külső esinra hátrányos, úgy a belső berendezésnél kényelmetlen; azonfelül ez semmi jövővel sem bír, mert a mint régebbi épületeink tanúsítják, csakhamar azok sorába kerül, melyeket maga a föld maga alá fog temetni és tán előbb, hogysem a beléftett költségeket tulajdonosaiknak megtéríthette volna.

Istennek hála, minden időben kisebb, nagyobb mérvben történnek városunkban építkezések, melyekre a szükséges materiale a téli időben szokott megszereztetni. Ezt tapasztaljuk örvendetesen ez idén is; a materiale beszerzésére a mozgalom most is élénk; éppen azért szükségesnek látjuk a figyelmet ez irányban oly módon felkö-

teni, hogy az illető építkezők korunk s napjaink viszonyait tekintetbe véve, saját jól felfogott érdekeikben az építkezéseket akként teljesítsék, hogy azok egy a közegészség, valamint az elfogadott s divattá vált kényelmi követelményeknek megfelelőjenek, a csin és miveltebb izlés hirdetői legyenek.

Vannak, kik e tekintetben a mód hiányát tartják oly akadálnak, melynél fogva az építkezést a kor és jobb izlés kívánalmainak megfelelőleg nem teljesíthetik.

Kétségtől a mód hiánya akadályt képez az építkezésekben; azonban ez állítás egészben el nem fogadható. A ki az építkezésre vállalkozik; annak okvetlenül szükséges számot vetni azzal, a mit akar; meg kell szereznie erre a módot, s ha ez nincs meg, akkor bizony elhibázott dolog az építésre való vállalkozás.

De ha már vállalkozott, jele annak, hogy vállalkozásához képest a módot is megszerezte és ha ez megvan — a mint meg is kell lennie — nem képez melegséget az arra, hogy a mai kor kívánalmait szerint ne járjon el az építkezésben.

Szem előtt tartva azt, hogy amit izléssel s esinnél építhet — ugyanazon árban — ugyan miért építsen izléstelen, disztelen s kényelmetlen lakást, melyet mindenki kerül? önként azon következtetésre jut, hogy a régi, alacsony építkezésektől elfordulva, szellős, tágas, egészséges lakást igyekezék építeni s létrehozni. — Ugy legyen.

Barsvármegye részvete.

Barsvármegye törvényhatóságának, Rudolf trónörökös halála alkalmából 1889. évi február hó 4. napján tartott rendkívüli közgyűlése.

Székhelyi Mailáth István főispán a közgyűlési teremben megjelenvén, az elnöki szék elé állva, megható hangon a következő beszédet mondja:

leemelték a koporsót a ravatalról s a burglelkész beszentelése után rátették a halottas kocsi s megindult a gyászmenet a Burg, Mihály és József téren az Augusztin és Tegethoff-utczákon a Neuer Markton levő kapuczinusok templomába.

Az uralkodóház tagjai és a legközelebbi családtagok a Burgból nem mentek a gyászmenettel, hanem a Lobkowitz-téren át a Kloster-Gassebe hajtottak.

Hunyady gróf főszertartásmester fél 5 órakor jelt adott, hogy a gyászmenet közeledik.

A jelentésre ő felsége és a többi magas személyiségek a sekrestyén át a templomba léptek. Először ő felsége jelent meg látszólag szenvedő arccal, de szilárd léptekkel menve az emelvényhez; utána jöttek az uralkodóház többi tagjai s mindgyik a számára készített imázsamolynál foglalt helyet, mire Gangelbauer biboros-érsek megkezdte az ünnepélyes beszentelést, mely alatt az összes magas uraságok leterdéltek.

A „Libera“ eléneklése után, melylyel a beszentelésnek vége volt, a koporsót levitték a sirboltba. A király, Károly Lajos Ferencz Ferdinánd, Ottó, Lajos Viktor főhercegek és Lipót bajor herceg kíséretében lement a sirboltba. A sirboltba jutva, a kapuczinusok feketére bevont ravatalra helyezték a koporsót s kinyitották a két zárt s a koporsót felnyitották. Hohenlohe herceg főudvarmester Mayer Lőrincz páter gvárdiánhoz ezzel a kérdéssel fordult:

Mélyen tisztelt közgyűlés! (A bizottság tagjai fölállanak.)

A legutóbbi napok kínos behatásai alatt megrendítő fájdalommal alig engedtem meg, hogy felesemeljünk, hogy a felséges Uralkodó családot, Hazánkat, sőt a Monarchia összes népeit lesújtó csapás nagyságát egész jelentőségében és a jövőre kiható következményeiben ma már tisztán megítélhessük.

A böles nyugalomával, a nagy fájdalom némaságával, a keresztényi szív teljes alázatosságával izell, hogy fogadjuk az Isten ezen intézkedését, akaróját, — felejtethetetlen és pótolhatatlan Trónörökösünk elvesztését.

E rettenetes szerencsétlenséggel szemben haboznunk kell: a multakban maradjon-e révedező tekintetünk, — vagy: gondoljunk-e arra, ami a jövő reménye vala. — Nagy tét, gazdag tét mindkettő. — Egyaránt kedves, egyaránt drága mind a keitő minden magyar szívnék.

Alig néhány örömteljes oazisként tűnnek elő a boldogság és megelégedés napjai Hazánk szenvedésekben, megpróbáltatásokban és küzdelmekben oly nagy és tág történelmi multjából.

És midőn éppen a legutóbbi századok folyamán át Hazánk alkotmányáért, függetlenségéért és törvényeiért szakadatlan és folytonos lánczolatban megvívott, már-már kétségbeesztő küzdelmeink után, az egyetértés és együttérzés a Trón és Nemzet közt a legfeneköltebb szellemű és legnemesebb szívű fejedelem jogára alatt végre ténynyé vált: éppen akkor ugyanezen nagy fejedelem egyetlen, szívből lélekben és szellemben az atyához hasonló fia, az ország trónörököse ravatalánál kénytelen a nemzet koronás királyával találkozni, köhnyeit az övével egyesíteni.

A sors ily csapása ellen nincs ir, nincs vigasztalás.

Isten óvja Hazánkat további hasonló megpróbáltatástól!

A gyászba borult koronás szülők szívzaggató fájdalmát érzi és osztja egész Magyarország. Mint az övék, Hazánk vesztesége is pótolhatatlan.

Nem esoda, hogyha ily fájdalom sulya alatt a mi szívünk is megtörik. De a mi még e csapás sulya alatt is törhetetlen maradt: az hűségünk a Trón iránt, sőt mint az aczelt a tűz, a szerencsétlenség azt csak erősbítheti. — Épp úgy törhetlen maradt a legforróbb hála, a ragaszkodás, a

— Ráismersz-e a boldogultban a trónörökös ő fenségére?

— Igen a fenséges halottat kötelességszerű gondnal fogjuk megőrizni.

A gvárdián igenlő válaszára a koporsót újra lezárták s ezzel azt a gvárdián őrzetere bízták. A két különböző kulcs egyikét a gvárdián tartja magánál, a másikat a főudvarmester őrzí.

A király szinte emberfeletti erővel uralkodott megmérhetlen fájdalommal. De mikor egyetlen fiára legutolsó tekintete esett, mikor a koporsó födele örökre ráborult szeretett gyermeke holtestére, megrázta az iszonyú fájdalom, szemei oda tapadtak a drága holtat rejtő koporsóra, azután előtörték a fájdalom könyeie s lassan peregte: alá a bánatos arezon. Lenn a sirboltban, hol utolsó isten-hozzádot mondott fiának, a koporsóra borulva imádkozott, miközben sürüen hullottak könyeie s keserves zokogás fogta el.

Néhány perczel 5 óra előtt mindenek vége volt. Rudolf trónörökös ott feküdt ősei között. Az utcákon százezernyi néptömeg fájdalommal esendben, fedetlen fövel nézte a hazamenő uralkodót, a ki legdrágábbját, egyetlen fiát veszítette el.

Béke lengje körül porait!

Az örök világság fényskedjék neki!

Egy kis csevegés a földevőkről.

Köteteket lehetne tele írni különböző nemzetek és népfajok étkezési szokásáról, — hogy itt vagy ott miféle szokatlan étkeket szoktak különös esemegéül föltalálni.

bizalom azon koronás királyunk és királynénk iránt, kikben alkotmányuk és törvényeink legerősebb támaszait és védnökeit tisztelni és megszeretni régen megtanultuk.

Ez alapon kérem a tek. törvényhatósági bizottságot, hogy a bekövetkezett gyászos esemény alkalmából érzelmeinknek kifejezést adni és a továbbiak iránt határozatot hozni méltóztassék.

Mely elnöki szónoklat meghallgatása után a közgyűlés azon tudatban, hogy ő es. és apostoli királyi felsége a szomorú gyász eset alkalmából azon legfelsőbb akaratat jelentette ki, hogy a temetési szertartáshoz a közttestületek küldöttségeket ne nevezzenek, a közgyűlés mély fájdalommal és gyászának kifejezést adandó:

1. Rudolf es. és kir. trónörökös ő fenségének emlékét jegyzőkönyvébe iktatja.

2. Az ő elhunytja miatt átértett fájdalomnak külsőleges kifejezést adandó, 1889. évi pünkösdi hava 1-ig terjedő három havi hivatalos gyász viselését elrendeli.

3. Szeretett fenséges halottja lelki üdvösségeért 1889. évi büjtelő hava 5-én reggeli 10 órakor az ar-maróthi róm. kath. templomban kivilágított gyászravatal mellett halotti szent misét mondatt, ezen szertartáson testületileg megjelenik.

4. Ő Felsőséghez a királyhoz, és a felséges királynéhoz részvétfelirat felterjesztését rendel el, melynek szövegét megállapítja amint következik:

„Császári és Apostoli királyi Felsőség,

Legkegyelmesebb Urunk!

Felsőleges Királyné,

Legkegyelmesebb Asszonyunk!

A magyar nemzetnek hűségével jelenünk meg Felsőleges Urunk és Felsőleges Asszonyunk királyi trónja előtt, mint azon megrendítő csapás sorsosai, mely felejtethetetlen Urunk Rudolf trónörökös Ő császári és kir. Felsőség hirtelen elhunytja által Felsőség szülői szívet és nemzetünket mély gyászba borította.

Elmének szédül, ha Isten megfoghatatlan, de rettenetes akaratából a reánk mért vesztesség tudatára ébred; egy férfiként jajtul fel a nemzet, egy a panaszt küzdő hazánkban, egyetlen hirtel a gyász, a királyi trón elvesztett örökösében: a nemzet vesztességét.

Egy boldog korszak királyát láttuk benne, ki nemzete boldogultságában bírándya uralkodó kötelmeinek legszentebb zálogát, ki trónja szilárdaságát nemzete alkotmányos szabadságában keresendí.

A legmesebelibb étkekről tudnak nekünk újságotni azok, kik általunk nem ismert világtájakat beutazták; — étkekről, melyekről már ha beszélni hall is egy művelt ember, elég, hogy undort kapjon, még az említésnél is! Itt érvényesül ez ismert közmondás: „Chacun a son gout.“

A kínai a legfinomabb esemegének tartja az ő fakucaczeit, hernyóit és tengeri polyppait, a keletindiai a pálmahernyót s bábját tartja a világ legjobb esemegéjének, a malaj fajok pedig az erjedésnek indult állat- és emberhust szokták a legjobb étvágygyal elfogyasztani.

Lehet-e csodálni, ha olyan népfajok is akadnak, a melyek a földet is megesszik, és nem ártatlanabb passió e ez, mint a föntemlített népeké? kik undort gerjesztő étkeikkel kérkednek!

Igen, bár milyen különösen hangzik is, de igaz, hogy az emberek nem elégszenek meg azzal, mit nekik az állat- és növényvilág nyújt — gyomruk kielégítésére, hanem még átcsapnak a harmadik természetvilágba is. És pedig nemcsak kivételesen teszik ezt, hanem ez egy-több világ-részben feltalálható szokás.

A legtöbbször leirt és legismertebb földevők néhány délamerikai indián törzs, a melyek a Venezuela republikában az Orinokó folyó partjain tanyáznak, ezekről irt több spanyol utazó a mult századból, de olyan mesebeli dolgokkal kötötték őket össze, hogy meséik nem igen találtak senki előtt hitelt.

A leghitelesebb adatokat találjuk ezen

TÁRCZA.

† Rudolf trónörökös temetése.

A néma sirban nyugszik már a halott.

A kapuczinusok bécsi templomának kriptája gazdagabb lett egy csendes lakóval, mi pedig szegényebbek lettünk a jövőbe vetett szép reményeink egy részével.

Az egész ország mély és igaz részvétellel rőtta le a boldogtalan trónörökös iránt kegyelete őszinte adóját. Ha nem lehettünk jelen temetésén, felkerestük országszerte a templomokat, hol az Isten szolgálói könyörögtek a magas trón korán sirba szállt örökösének lelki üdvéért, — hogy mi is gyászkönyvekkel szemünkben forró imát küldjünk a Mindenhatóhoz a boldogult örök nyugalmaért.

Kedden, a temetés napján, már déli 12 órakor megkezdődött a lakosság özönlése azon utcák felé, a melyeken a temetési menetnek elhaladnia kellett. Százezrek akartak a temetési ünnepélyen jelen lenni. Miután azonban a temetési menet rövid volt, a lakosság nagy része nem jöhetett közelébe. A kivonult katonaság csak nagy erőfeszítéssel volt képes a rengeteg nép között a rendet fenntartani.

A temetési szertartás pontban 4 órakor vette kezdetét a Burg kápolnában, mely zsufolásig megtelt az uralkodóház tagjaival, a legközelebbi rokonsággal, a külföldi udvarok képviselőivel, a Monarchiából összejött küldöttségekkel, stb. A város összes harangjainak megkezdődő zugása után

Ki nemzete nyelvéért, erkölcséit felség jó-gával nemcsak megőzni fogja, de személyes erényeiben azoknak gondos művelője lesz.

Ó akarta, hogy a felvilágosodás fénye áradjon szét országából, e fény helyett keserű bánat mely éjszakája árad el ravatalától, hogy panaszt keltsen ott, hol ember él és gondolkodni bír.

Reményt vesztettén, mert őt vesztették el, — kérjük az örök Istent, adjon vigaszt a nemzet bánatának s engedje meg, hogy Felséged vigasztalva a Felsége királyné által, évek hosszú során viselje még országunknak szent koronáját. — Az Istent kérjük, hogy örök kegyelme és Felséged Magyarországának igaz hátsége legyen Felséges Urunk és Felséges királynénak vigasztalója, hogy elviselje a nagy vesztésének elmét lerontó kínos tudatát.

Ó pedig, kit a mi élünk, lelkünkben gyászolni fogunk, maradjon nemzetünk jó sorsában vezérlő őrszemünk, mert ki oly önzetlen szerette az ő imádott hazáját, lélekben velünk marad, hogy addig éljen, míg e hazában ezen nemzet él.

Isten kegyelme maradjon Felségekkel s velünk, hogy a nem érdemelt csapást megtörve bár, de elviselni bírjuk, s a trón és a haza, bár egy oszlopa dült el, az ő emléket állítsa felelőnk és teljességbe menjen utolsó óhaja: „Isten áldja és őzja edes magyar hazánkat.“

Kik is hazafias hátségünkkel s legmélyebb hódolatunkkal vagyunk, Császári és Apostoli Királyi Felség Legkegyelmesebb urunknak, Felséges Királyné Legkegyelmesebb Asszonyunknak Ar-Maráthon, 1889. évi bűjtető havának 4-ik napján. Barsvármegye közönsége, annak nevében Máriássy István m. k. alispán.

Mely rendelkezés által mely fájdalomnak részben kifejezést adván, ezen közgyűlésének jegyzőkönyvét nyomban hitelesíti és elnök a közgyűlést eloszlatja. — r. t.

Az ének és a zene a homérosi költeményekben.

Irta: Cserei József.

Az első nap estéjén evés után maga Odysseus dicséri az énekest (486—542), mert olyan híven énekelte az achivók balsorsát, mintha maga is részt vett volna benne, és felszólítja, énekelje a fából épített lónak történetét, melyet Odysseus csele vitt fel a trójai várba. S ha ezt nekem szépen elénekeled, mondja Odysseus, én minden embernek elmondom, milyen dicső tehetséget adott neked a kegyes isten. Démodikos talán fölmelegedve Odysseus dicsérete által, olyan szivrehatóan adja elő a történetet, hogy Odysseusnak könyei omlanak szeméből és sir, mint az asszony, ki a harcban megsebzett férjét látja haldokolni karjai között, vagy sirt Odysseus is a dal hallatára. Alkinoos észreveszi vendége fájdalmát és megparancsolja Démodikosnak, hogy hagyja abban az éneket, mert nem mindenkinek kedves az; ime az idegen,

népfajról Humbold Sándor munkáiban, ki nagyszerűen írja le, hogyan tartózkodott Cumana és Caracasban. Ott a ferenczrendi hittérítőktől miket hallott e különös népfajról ezernyoleczszáz júniusában. Ő maga is tartózkodott az otomák-indiánok között, e par excellence földévő nép között.

E híres tudósnak szorgalommal és gondallal utiélményekből mindenki megismerkedhetik e különöz nép szokásaival. Ő neki alkalma volt életmódjukat ellesni, s egyuttal a földet is megvizsgálni, hogy annak minőségét megismerje, úgy írja le e földet, mint könnyű vöröses agyagot.

Az indiánok különöz szorgalommal válogatják meg a földet s az Orinokó és Méta folyók partján az arra ázott gödrökben szokták tartani. E földet az indusok a tudós szerint öt, hat hüvelyk átmérőjű golyókká gyurják, evés előtt tűzbe teszik s midőn körös-körül héjat kapott a tűzben, (ugy mint nálunk a kenyér) kiveszik, vízzel leöntik s azon melegen fogyasztják el.

Hidegen összegyurt földgolyókat az otomák-kunyhókban piramis alakban felrakva találunk, hogy bármikor megéheznek, éhségüket csillapíthassák.

Mig az Orinokó és Méta vize csekély, az indiánok fő eledele hal és teknősbékából áll, a miket ők igen ügyesen szoktak elejteni, de esős idő beálltával, ha a folyók megdagadnak, — ritkán jutnak egyébhez, mint agyaghoz, s ilyenkor ez képezi fő táplálékukat. De azért ők a földévést olyankor is üzik, midőn bővében vannak a főnnebbi eledeleknek; — mert úgy látszik, szervezetök hozza magával: hogy ép úgy mint mi a kenyér — ők a földet egyék. Humbold egy hittérítőtől hallotta, a ki tizenkét évet töltött közöttük, — hogy egy személy körül-belől ötnegyed font földet szokott naponkint elfogyasztani.

Az otomák-indiánok lusta népfaj; nem

mióta a lakománál ülünk és a dalnok énekel, azóta nem szünek meg keservesen sirni, nagy fájdalom nyomhatja szívet. Hagyj fel tehát a dallal, hogy mindnyájan örvendhessünk. A főnnebbi részletekből az is kitűnik, hogy Homéros kora előtt az elbeszélő költeményeket még zenekísérettel énekeltek, később lant mellett a tulajdonképeni érzelmi költeményeket, a mostani lyrai dalt énekeltek a költők, kik rendszeren zeneszerzők is voltak; Homéros költeményeit pedig szavalták és csak az elejét vezette be néhány akkord kíséretében a szavalo.

Eddig olyan ének — és zenéről beszéltünk a homérosi költeményekben, melyek jóra hajlítják az ember rendetlen érzelmeit és vágyait, midőn az időmérték és széphangzat segélyével a szív legbelsejébe hatol. Az ének legközvetlenebbül érinti belvilágunkat, hatalmas nevelő eszközt képvisel. De másrészt az ember rendetlen érzelmeit tévutra siklott ének és zene legkönnyebben képes rontani is, mert az általa támasztott képzetek, érzetek és vágyak nem mennek az ész ítélőszéke elé elbírálás végett, mintegy öntudatlanul hat, észrevétlenül elkényeztet, elpuhítja az ember érzelmeit világát, pedig az érzés állszellemi életünk központjában. (Plat. Resp. 3. XII. D.) Mégis szerencsétlen az, mondja Platon, ki a zenében nem járta, (3 XVIII. D. E.) azért ajánlja Plutarchos is olyan melegen a régi zenét és melléje a bölcsészetet, a mely képes megítélni a kelő mértékei. (De mus. XXXII. D.) Milyen különböző hatása a zene: Aphion lány zenéjére a kövek önmaguktól tömörülnek falakká Théba körül, mint azt a görög mitológia elénk adja, Homéros achivjainál a dögvészt üzi el az ének, (H. I, 472—474.) mig ellenben Kroisos azt tanácsolja Hérodotos szerint Kyrosnak, (I. 155.) hogy ezitera és hárfá pengetésére tanítsa a lydok gyermekeit, akkor többé nincs mit tartani lázadásoktól; Orpheus zenéjének olyan erkölcsi hatalma volt, hogy a homokba feneklett Argo (gyors) hajó önmagától csuszott a tengerre (Orph. Argon. 261 s köv.)

Ezen különböző hatásokból fejthető meg, miért voltak mindig egyesek a zenének ellenségei már a legrégebb korban is. Így ujabban Locke, a nagy realista, ki főlőslegesnek mondja a zenei képzést. A zenének rontó hatása és illetően elítéltetése azonban csak szórványos és a körülményekből könnyen kimagarázható; a közvélemény mindig a mellett szavaz, hogy a zene barátja az erénynek, fő tényezője az eszményi műveltségnek.

szeretnek dolgozni, a földmíveléstől iszonyodnak — s oly tisztátalanok, hogy a legtávolabb eső Orinokó tartománybeliek példabeszéddé tették e tulajdonságukat, ha valami piszkosat megutálttá akarnak tenni, azt mondják: ez olyan utálatos piszkos, hogy csak az otomák-indián tudja megenni. Arczbőrük rézszínű; erős zömök emberek. Azon idő alatt, mig kizárólagosan csak földdel élnek, egészségökben semmi nemű változás nem áll elő, — ők a földet ép oly szükséges tápláléknak tekintik, mint bármely más eledelt, s evés után csak oly jól érzik magukat, mint bárki, a ki jóllakott. Ha valaki teli eledelokről tudakozódik, nálok a tél esős időből áll, rámutatnak az agyagot rejtő gödrökre s egész önérzettel beszélik el: mily jól gondoskodtak magukról. Midőn az esős idő beáll, hetekig földdel táplálkoznak a nélkül, hogy terhőkre leune az egyformaság.

Azt is állították némely utazók, hogy az indiánok kukoriczlisztet és krokodilzsirt is kevernek a föld közé, de Humbold szerint ez is csak mese, mint sok egyéb.

Az otomák-indiánok nem az egyedüli földévők, mint már fennebb is említém, — hanem majd az egész világon találhatunk embereket, kik azzal táplálkoznak.

Különösen minden déli országban találunk olyanokat, kik — a földet eszik — nem ugyan, mint rendes táplálékot — sem hogy talán a gyomorban létező savanyokat eloszlassák — mert ilyen esetben az ember inkább érezketet vagy mészfélétet ennék. (Mint p. az iskolás gyermekeknél látjuk; nem egyszer láttam, hogy a gyermek getette a kretát, a czeruzát, sőt még a fal-törmeléket is.)

Az indián asszonyokon tapasztalta Humbold, hogy a mint a fazekakat készítették, úgy ették a fazekaknak készített földet, mint a csemegét.

Homéros már szintén ismeri a zene és ének erkölcsileg rontó hatását és ezt a Kirpe és Sirének énekeiben csodásan tünteti elő.

Odysseus a 9. énekben mondja meg nevé a phaiakok lakomáján és elbeszéli hányatásait a tengeren. De annyi szerencsétlen bolyongás közepette is felhangzik olykor a dal, bár veszélybe esabitó is az. Így énekel a szép Kirke, Hélios leánya, a bübajos nympa, (10. 221—227. 254) mikor Odysseus emberei a csodás nő házába érnek az erdőben, melyben Kirke hallatta bájos énekét, ki a szövöszék mellett ilve dolgozott s énekével becsalta Odysseus szerencsétlen társait, hogy őket azután disznókká változtassa.

(Folyt. köv.)

Barsvármegye közgyűlése.

(A folyó évi január hó 30-án tartott rendkívüli közgyűlés folytatása.)

A hitfelekezetek lelkészei és iskolái által a községek házi pénztárából élvezni jogosult dotatiójának megállapítása céljából a közgyűlésnek m. é. 157 sz. a. kelt határozatával javaslatot írt ki küldött bizottság feladatát teljesítvén, eljárásának eredményéről jelentést tesz. — A közgyűlés ezen előterjesztés érdemére kijelenti, hogy a jelentést tevő bizottság javaslatához képest a községek által az 1889. évre megszerkesztett s a megnevezett bizottság által a felekezeti jellegű tételek érdemére felülvizsgált költségvetéseknek azon tételeit, melyek valamely hitfelekezet javára megokolt rendelkezést tartalmaznak, a mennyiben ezen rendelkezés ellen fellebbezés nem történt — jóváhagyja, — ellenben a fellebbezések által érintett költségvetési tételek érdemére következőképen rendelkezik: Körmoz sz. kir. és főbánya városnak a m. évi 157. sz. a. kelt közgyűlési határozattal szemben beadott előterjesztésére kijelenti a közgyűlés, hogy még a rendezett tanácsu város kegyuri jogában a kegyuri adó a hívek subsidiáumával a város, mint jogi személyben egyesül, a városban létező minden r. kat. templomi, plebáni és iskola fenntartási terheknek viselése a város pénztárát feltétlenül megilleti: addig a város belterületén kívül álló s külön politikai testület képező községekben gyakorlott kegyuri terhek a személyes kegyuraság köteleimiből folynak, vagyis a községlakók által viselt subsidiális jellegű praestatiókhoz, melyek párbér néven ismeretesek, hozzá járulni nem tartoznak.

Továbbá jóváhagyta: Bessenyő község azon képviselő testületi határozatát, mely szerint az egyházi és papi oirtok köteles megmunkálását a község pénztárából fizetendő 250 frt évi általánnyal a kántor és tanító földének köteles megmunkálását a község pénztárából fizetendő évi 60 frt általánnyal megváltotta.

A Guinea tájékán lakó négerök különös előszeretettel esznek egy bizonyos sárgás földnemet, melyet ők „Caonanoknak“ neveznek, s ha ez előtt, midőn még a rab-szolgakereskedés fennállott, e szegény embereket Amerika más vidékeire is eladták, ott is kerestek maguknak olyan, az övékéhez hasonló földet, de nem mindenütt tudtak ugyanolyan földre akadni — mert megessett, hogy szegények megbetegedtek tőle, sokan meg bele is haltak.

Ezért volt például az Antillákon már a tizenyoleczadik század óta szigorú büntetés mellett a földévést eltiltva; a mi nem gátolta meg azért az élelmesebbeket az ehető vörös föll eladásában!

Azsiában is találkozunk e különös szokással, nevezetesen: Perzsiában vannak bazárok, a hol kétféle ehető földet árulnak: az egyik finom, zsiros, fehér föld, a „Mahallat“ hegyekből ássák, — a másik darabos, egyenetlen, kissé sós ízű föld s Birmában található.

A szó szoros értelmében a mindent felemésztő kínaiak pedig rendszerint eszik a porcellánföldet, ugy mint nálunk a sajátot s meg sem ütköznek rajta — ha néha megterhelik vele gyomrukát. Különösen a Sunda szigeteken van a földévést nagy mértékben elterjedve. Labidardire emlékezik meg munkáiban, hogy Javában látott kis pirosas kenyéralaku földet árulni, — mit a bennlakók a legjobb étvágygyal fogyasztottak.

Különös esetekben Európában is találunk földévőket, persze nem jókedvűkből vagy csemegéül eszik itt a földet, — hanem a szükség kényszeríti őket rá, p. háboru esetén nem egy régi iratból olvashatjuk, hogy a nép hegyekben talált lisztet volt kénytelen valódi liszt helyett enni.

A svédeknek is szokás egy bizonyos földnemet a kenyérlisztbe keverni — s maguk beismerik, hogy nem annyira szorult-

Kisfalud község képviselő testületének azon határozatát, mely szerint a thaszári plebános 6 holdat tevő szántóföldének megmunkálását 45 frt évi összegért, továbbá, a következő községek képviselő testületeinek határozatát hagyta jóvá: Thaszár, mely 150 frt, Malonya, mely 100 frt, Podrebilehota, Oszlány, Lutilla község, Felső-Győröd, Felső-Pél, Mohi községek határozatait.

Feloldotta: Szelepesény és Zsitva-Ujfalu községek határozatait. Ezen határozat meghozataláért Munkay János kanonok és törvényhatósági bizottsági tag őszinte elismerésnek és köszönetnek ad kifejezést.

A vármegye főszámvésze által a községeknek 1889. évre vonatkozó költségvetési előirányzatát a határozati javaslatok részbeni elfogadásával a közgyűlés helyben hagyta; — az egyes költségvetési előirányzatokban mutatkozó hiány fedezhetése érdekében az illető községeket felhatalmazta, hogy számvevőileg újból megállapítandó hiány erejéig minden egyes egyenes adóforint után a számvevői határozati javaslat helyesbítésével megállapítandó pótdót vessen ki és szedjen be. — r. t.

Budapest, 1889. febr. 8.

A mindenki által szeretett magyar királyi tehát nincs többé! — Ott aluszszalom nélküli álmát a kapuczinusok templomának sirtoltjában 112 örökre esendes ember társaságában. — Rémitő gondolat! — Nem az a szó faj nekünk, hogy meghalt, hanem az, hogy volt és nincs, hogy nem láthatjuk többé nemes arcvonásait, hogy nem hallhatjuk többé ismert hangját, szóval hogy ő már többé nem a miénk. Elment a nélkül, hogy parányi reményünk volna is arra, hogy újra viszont lássuk. Ez a tudat fáj nekünk és érezzük azt a betölthetetlen űrt a levegőben, szívünkben, melyet a kedves halott hagyott vissza.

És mindezekhez az, hogy ő maga hívta a halált, hogy ő ment elébe sok lépéssel, sok évvel, hogy ifjú korának virágait ő maga tépte ki. — Ő, ki mindig oly nemes, fennkölt szellemű volt, most egy gondolat által vezéreltetve, ösztönözve nemes fejének irányozta a gyilkoló esövet. — Megfoghatatlan tény. — Itt Budapesten sok mindenféle hír kering az emberek ajkán. — Hallottam, hogy az ő sorsa egy szerencsétlen szerelmi drámának utolsó felvonása volt, de talán még abból is az utolsó jelenet, összefüggésbe hozzák azt ama bárónő esetével, ki magát ugyanezen időben Meyerlingben agyonlötötte. — Mások szerint azonban gyilkosságnak esett áldozatul. — Van olyanok, sőt ez a legvalószínűbb, mint hogy fővárosi lapok is állítják, kik azt vélik, hogy amerikai párbaja volt, ő huzta a fekete golyót, és az idő akkor telt le. Mondják, hogy többször kapott levelet, melyek az idő lejártára emlékeztették, hogy utolsó perezig várta a kegyelmi iratot, de az nem jött és ő ura maradt szavaival, oda dobta magát a halál merevítő karjába. Akár csak egy dráma. — És még

ságból, mint inkább ize végett, melyet a köznép nagyon szeret, szokták felhasználni.

Ezek után majdnem az egész földön találunk földévőket, — de legtöbbit olyan helyen, a hol: vagy a lakosság nagy elszaporodása vagy lustasága hozza ezt magával, pedig sokan közülök olyan termékeny tájakat laknak, — hol a legnagyobb földmívelést lehetne üzni, ha lakói dolgoz, iparkodó emberekből állnának. Még talány előttünk, hogy a föld csakugyan képes-e emberi testet táplálni, van-e benne táperő, s ha van, mily alkotórészei vannak? vagy pedig csak azért eszik a földet, — hogy gyomruk töltve legyen, a magarázat még igen hiányos, némelyek az égálj s azon emberek tunya téllenségében találják magarázatát e különöz táplálkozásnak, mások ismét azt állítják, hogy az emberi természet kapzsiságából ered, — mert nem elégtel még a föld terményeit hanem még a földet magát is megesszik.

Hogy az emberek miképen jöttek azon eszmére, — hogy a földet is meg egyék? mindeu esetre a kényszerhelyzetre lehet visszavezetni, például: vadászaton nem bírtak semminemű megehető állatra találni s az éhség rákényszerítette a különben is vad, civilizálatlan népet a földévést, s midőn a természetnél tunya, lusta nép látta, hogy így fáradság nélkül is megélhet, mind jobban rászokott a földévést, mely most fő táplálékát képezi.

Talán a magunk féle gyomrot, a mely ivadékról-ivadékra mindig rendes táplálékra szorul — nyilván a földévést a föld alá vinne, de azon népfaj, mely különben is olyan eledelekkel táplálkozik, mely az állaténál semmivel sem különb — nem esoda, hogy a könnyű, porhanyó földet megkedvelte — s azt még jónak is találja.

Balla Kalmanné.

Alulírt a legmélyebb köszönetemet nyilvánítom mindazoknak, kik boldogult férjem elhunyt alkalmából mélyen érzett fájdalomát szíves részvétükkel enyhíteni kegyeskedtek.

Léva, 1889. február 5-én.

Weiger Jánosné
szül.
Buzinkay Emma.

Özvegy K o l i b a l Józsefné urnó, az „Oroszlán“ vendéglő bérleje, a vendéglő nagytérmeinek jövedelméből a „Stefánia-árvaház“ javára két forintot kegyeskedett adományozni.

Hálás köszönet a jó ügy nevében!

Léva, 1889. febr. 7.

Szakmáry Endre
pénztárnok.

Tek. P u l e z Ferenc ur, a besztercebányai püspökség főerdésze a Szkladan Márton és társai alperesek elleni perében ezekre kiszabott pénzbüntetésből tek. Barbur László kir. albiró ur által 10 frt 80 krt a „Stefánia-árvaház“ javára kegyeskedett adományozni.

Fogadják az árvák legmélyebb köszönetét!

Léva, 1889. febr. hó 9-én.

Szakmáry Endre,
pénztárnok.

A lévai uradalom 3 méter tűzfűt, Szakmáry Endréné öngyűsége 2 fűzér vörös hagymát és káposztát, Schleifer Arminné öngyűsége fűstölt bust voltak kegyesek adományozni.

Fogadják az árvák halás köszönetét.

Léva, 1889. február 9-én.

Az árvaház gondnoksága.

Értesítés.

A lévai m. kir. honvéd- és polgári lövészelet választmánya által f. hó 23-ára kitűzött, s már a „Bars“-ban is jelzett zártkörű tánczestély, — Ofensége a trónörökös halála folytán e hónapban már meg nem tartatik, hanem egy későbbi időre lesz halasztva, melyről a tisztelt érdeklődők meghívók által fognak értesítettetni.

Léva, 1889. február 6.

A lövészelet választmánya.

Hymen.

Hamburg Miksa bécsi ékszerész e hó 3-án eljegyezte Felsenburg Mariska kisaszszonyt, Felsenburg Fülöp nyitrai ékszerész kedves leányát.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az „Eredeti Magyar Daltár“ III-ik évfolyamának I-50 füzetét Hoós János szerk. és kiadásában énekekre és zongorára jelent meg. — A melléklet az originalis Rákóczi nótát hozza 1702-ből — Zsadányi Armand kitűnő hegedű átiratában, leírva egyúttal a Rákóczi nóta keletkezését és tovább fejlesztését is. — A dalok egytől egyig szépek, hangulatteljesek.

A zongora letétel szabatos, úgy hogy a magasabb műgényekkel bírónak is kedvező szórakoztatást nyújtanak. Örömmel üdvözljük tehát e huzagpótló vállalatot, a mely a komolyabb magyar zene fejlesztése mellett ezúttal tüzte ki a régi, a feledésbe ment magyar hallgatóság is összegyűjtött, a mellékletben pedig alkalmas iskolai gyermekdalokat nyújt a tanítók és szülőknek, a melyek által a gyermekek kedélye jó eleve előkészíthető a „örzsmagyar dalok elsajátítására.

Nehéz feladatának keresztülvitelében a legjobb nevű zeneszerzők állanak segítségére; újabban id. Ábrányi Kornél, Szentirmay Elemér és Lányi Ernő urakat is sikerült megnyerni munkatársakul.

A lap előfizetési ára egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám 60 kr. Előfizetési Dénár (Hunyadm.) a szerkesztőségnél.

Idegenek névsora

Léván, az „Oroszlán“ vendéglőben 1889. febr. 3—10-ig.

Rosenfeld József, bérlő, Seimeczbánya. — Kaufmann J. utazó, Budapest. — Dausiger M. utazó Budapest. — Stern Samu, utazó, Budapest.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: K o n y a József. városközpontján.

Buza: m.-mázsánként 6 frt 50 kr, 6 frt. 70 kr. Kétszeres 5 frt — kr, 5 frt 20 kr. Rozs 5 frt. — kr. 5 frt 20 kr. Arpa 6 frt 50 kr, 7 frt — kr. Zab 4 frt. 50 kr, 5 frt. — kr. Kukoricza 4 frt. — kr, 4 frt 20 kr. Bab 7 frt — kr, 7 frt. 50 kr. Lenese 7 frt — kr. 8 frt. Köles 5 frt.

milyen mellék eseményekkel czifrázza azt ki a nép felizgatott képzelme?! Mindenkit, ki nagyon kedves volt előtte, a titokzatos-ság leplevel burkolja be, hogy ne tudjon meg bizonyosan semmit, hanem csak sejtessen és találgasson, hogy mindig maradjon új és új tárgya a kedves halott feletti beszéd meglevenítésére.

Nagy, nagy az ország s a király gyászja — Magyarország most is megmutatta, mennyire ragaszkodik koronás királyához, megmutatta azzal, hogy osztozott fájdalomban. Minden nagyobb városban gyász-istenitiszteletet tartottak az elhunytak lelki üdvéért. Mindezek tekintetében fővárosunk volt az első, jó példával járva elől. — A temetés napján és idejében a boltokat bezárták, a harangok zugni kezdtek és a nép megilletődve sétált a templomba. Elsőben is a kalvintéri ref. templomban gyűltek össze, hol Szász Károly püspök mondott könyvet fakasztó imát s beszédet, minek utána a theologiai énekkar már előbb gyász-énekeket énekelt. — Majd pedig a város valamennyi templomában tartottak rekviemet. — Budapest főváros pedig részvét-nyilatkozatot intézett az elhunyt trónörökös özvegyéhez és nejehez. Az egyetemi polgárok pedig baikarjukon gyászszalagot viselnek.

Dicsérettel emlékeznek meg a lapok Barsmegyéről is, mely első helyet foglal el a gyászolók sorában. — Ez a megye már régtől fogva példányképe volt a hazafiságnak és nemzeti szellemnek, megmutatta ezt már sokszor, az administratorok idejében s meg a jelen időkben is.

Megmutatta azt, hogy azért, ha a törvényjavaslatok ellen fel is emelte a szavát, de azért mélyen érzi a veszteséget. — Valóban első ez a megye, tisztelet az ő fiainak!

Mert Magyarországon nem volt város, hol nem osztoztak volna a király fájdalomban, hanem az annyira hűségesnek emlegetett osztrák városok egyikében, Laibachban Dr. Misija Jakab püspök egyházmegyéjében nem rendelt rekviemet. Éz aztán az alattvalói hűség és szeretet!

Az országos gyász daczára a tiltakozások a véderő-törvényjavaslat ellen még nem értek véget. — A trónörökös halála elnémitotta ugyan egy kis időre, hanem már ismét felébred a közszellem és feszült figyelemmel fordul a javaslat felé. Kolozsvár, Győr, Breznóbánya, Aranyos-Maróth, Kassa, Eperjes stb. hallatlan kezdik szavukat. — Úgy gondolom Léva sem fog e tekintetben elmaradni, hanem a választók pártkülönbség nélkül ki fogják fejezni akaratukat és elhatározásukat képviselőjük előtt, követve más városok példáját és állást foglalva különösen a 14. és 25. §. ellen.

Mult levelemben azt írtam, hogy az udvar nem jó Budapestre, újabbán azonban úgy vagyok értesülve, hogy a budapesti látogatás nem marad el, a mennyiben Mária Valéria királykisasszony már a jövő hét elején Budára érkezik. — A király csak később jön el Bécsből, hol most magánhallgatáson fogadta Tisza Kálmánt, mint hírlík, a törvényjavaslatok érdekében, a „Pesti Napló“ emlegeti, hogy a kormány hajlandó a 14. §-on módosításokat eszközölni.

Hanem a boldog périsiaknak is kijutott az olyféle zavarokból, melynek nálunk vannak; sőt már beállott a miniszterválság is. Boulanger úgy látszik, hogy ismét felülkerekedik. Ferouillet, igazságügyminiszter és Delaporte ellentengernagy, gyarmatügyi államtitkár lemondtak, az új igazságügyminiszter Gouiot-Dessaigne radikális képviselő lett, kit Floquet bizott meg e tárczával.

Erről a Floquetről nagyon furesa hírek keringnek. Van ugyanis Folies-Bergeresben egy álarcos birkozó, ki eddigelé még a legerősebb athleták is földhöz teremtette, hogy csak úgy nyögtek belé. Azt mondják, hogy ez az álarcos birkozó Floquet volna, mert mikor valakivel birkozik, halk hangon azt mondja: Boulanger, te, te dög. Furesa egy valami, ha egy miniszterelnök is birkozni áll ki.

Daczára ezen villongásoknak, most a francziák nagy zajt csapnak a német „brutalitás“ ellen. Endes dr. a Chateaurouxban állomásozó 90. ezred orvosa engedélyt kért Elzászban való rövid tartózkodásra, miután édes anyja haldoklik s még egyszer látni akarja. De a párisi német nagykövetség ezt megtagadta és ezalatt édes anyja meghalt. Sőt azt is mondták, ha távozik, a német határon elfogják. — Sónárel ezredes erre a napi parancsban felolvastatta a katonaság előtt, hogy a katonák is tudják, minő érzülettel viseltessenek Németország iránt.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— **Vármegyénk gyásza.** Barsvármegye a trónörökös halála alkalmából M a i l á t h István főispán elnöklete alatt e hó 4-én rendkívüli közgyűlést tartott. A megyeház tanácssterme, a melynek főfalán Rudolf trónörökösnek virágokkal és fekete szőnyegekkel redőzött képe függött, teljesen megtelt. A főispán fekete díszmagyarban határos beszédet mondott. A közgyűlés elhatározta,

hogy Rudolf trónörökös emlékét jegyző-könyvébe iktatja, 1889. évi május 1-ig terjedő három havi hivatalos gyász viselését elrendeli s végre részvétiratot intéz a királyhoz, melynek szövegét lapunk más helyén közöljük.

— **Révay Simon báró újabb érdeme.**

Révay Simon báró — az önzetlen áldozatkészségéről ismert főúr — a nevéhez fűződő nemes tettek számát ismét egyvel szaporította. Tajna-Sári — egyesült községek — képviselőtestületének január hó 26-án tartott gyűlésén ugyanis egy, a község területén létesítendő népiskola alapítókéjének megteremtésére egy jelentékenyebb nagyságu és kitűnő minőségű földdarabot azon kikötéssel ajánlott fel, hogy annak természetjével megegyező iskola alapítókéjének összeszerzésére fordíttassanak — mindaddig, míg az, ezen ezútra szükséges 9000 frtnyi tőke összegyűl. A nemes eszelekedet nem szorul dicséretre, de lehetetlen meg nem emlékezni az igazán emberies gondolkozásu báró ezen újabb nemes tetteről, melyben egy községnek legfontosabb érdeke: a szellemi haladás biztosítása van letéve. Nem hagyható azonban megemlítés nélkül a község lakosainak áldozatkészsége sem, akik a nagylelkűen felajánlott szántóföldnek művelésére ingyenesen, minden munkabér beszámítás nélkül, a legkészségesebben vállalkoztak, hogy ok is az ő részük-ről — tehetségükhöz képest — a cél eléréséhez hozzájáruljanak. Kimondták egyetemesz mind a tőt község képviselői, hogy létesítendő iskolájuk tanítási nyelvétül kizárólag a magyarart kívánják; — a szükséges tőke összegyűjtéséig pedig gyermekeiknek a nagyszüniő alatt leendő oktatásáról akként gondoskodtak, hogy ezen időszakra valamely szomszédos község nép-tanítóját bízzák meg a tanítással.

— **Léva gyásza.** A mély gyászban, mely Rudolf trónörökös halálával a királyi családot és hazánkat érte, Léva városa is a nagy halotthoz méltóképen vett részt. A halálhír megérkezése után számos épületre kitűzettek a gyászlobogók, melyek a temetés utánig jelzék, hogy városunk közönsége együtt érez a mélyen sújtott királyi családdal. A temetés napján d. e. 9 órakor a református és 11 órakor az evang. templomban volt gyászisteni tisztelet. Ott Tolnay Dénes, itt S c e i f e r Armin, a hitközségek lelkészei mondottak lélekemelő gyászbeszédet a legmélyebb meghatótsággal. A temetés órájában, d. u. 4 órakor az izraelita imaházban a hitközség nagyszámu tagjainak jelenlétében K o h n Ambrus főrabbi magyar szónoklatot tartott s ugyanakkor a reform. torony harangjai hirdették a temetés végbementét. E hó 7-én 9 órakor d. e. a r. k. plebánia-templomban volt az ünnepélyes rekviem liberál, melyen L a k n e r Antal plebános pontifikált fényes segédlettel. A gyászmisén ott voltak: a Léván székelő összes hivatalok, a városi előjáróság, a honvédség tisztikara, számos egyet, a társulatok, a tanuló ifjuság tanáraik- és tanítóikkal s igen nagyszámu közönség. A jelen voltak ajtosságát és a gyászmise magasztosságát nagyban emelte a zene- és ének-kedvelők társaságának közreműködése, kik ez alkalommal Schöpf J. D. mol rekviemét lélekemelő precizitással adták elő.

— **Körmöczbánya magyarosodik.** E hó 3-án, mult vasárnap, magyar istentisztelet volt Körmöczbányán az ev. templomban. Az egyházi beszédet — írja levelezőnk — R a a b Károly barsi esperes és körmöczzi lelkész mondotta. A jeles szónokot sokan hallgatták a más felekezetek közül is, mert magyar egyházi beszédet Körmöczön csak az ev. templomban hallhatni, melynek 700 a lélekszáma, a róm. katolikusoké pedig 4000-nél több, de magyar isteni tiszteletet eddig még nem tartanak számukra. Pedig erősen hiszszük, hogy Körmöcz katolikusai is megérteneik a magyar prédikációt!

— **Gyászmisé Ar. Maróthon.** Rudolf trónörökös halála alkalmából a vármegye székhelyén a gyász istentisztelet e hó 5-én volt megtartva, melyet K i t t e n b e r g e r János esperes-plebános végzett fényes segédlettel. A rekviemen ott voltak a vármegye tisztikara testületileg az alispán vezetése alatt, a kir. törvényszék az elnök vezetése alatt, a kir. adófelügyelőség, a kir. adóhivatal, a kir. főmérnökség, a városi elemi iskola növendékei, a csendőrség, a pénzügyőrség és a város közönsége oly nagy számban, hogy a tágas templom aig bírta befogadni. A gyászmise alatt K r i s t i József által összeállított énekkar énekelt, melyből F e j e s Elekné szül. B e l e s á k Vilma urnó szép hangja emelkedett ki.

— **Kinevezés.** P e t é n y i Sándor ezredes, a Léván állomásozó 14. honvéd gyalog feldandár parancsnokát ifelsége a 74. honvéd gyalog-dandár parancsnokává nevezte ki. — Örömmel üdvözljük előléptetése alkalmából a derék férfit, kit humanus bánásmódjáért, igazságérzetéért bajtársai rajongó szeretettel vettek körül s a társadalom minden rétege mint nemesen érző honpolgárt tanult tisztelni és becsülni. — Helyét, mint értesültünk, Villám Arnold a 12. honvéd gyalogfeldandár alezredese foglalja el. — Üdvözljük öt körünkben s óhajtjuk, hogy otthonát lelje fel szerény városunkban!

— **Hymen.** Kupf Ferenc kis-kálnai gazdatiszt e hó 19-én tartja esküvőjét Garra-Szöllösi J a n c s ó Anna kisasszonnyal, J a n c s ó Péternek a lévai takarékpénztár könyvelőjének kedves leányával.

— **Diszokmány átadás.** A lévai kath. legényegyesület mult hó 27-én tartott rendes közgyűlésén M a c s a y Lukács polgármestert és F r a n k Ferenc k. r. főgymn. tanárt az egyesület körül szerzett érdemeik elismerésül tiszteletbeli tagjaivá választotta. A megválasztásról szóló diszokmányokat B á t h y László egyesületi elnök vezetése mellett egy küldöttség e hó 9-én nyújtotta át a két kitüntetettnek.

— **Uj zeneművek.** Három, igazán talp alá való s tüzőltő kürtjelekkel motivált tánc-darabot írt s adott ki P a z á r Károly, a lévai állami tanítóképezde zenetanára és tüzőltő-egyleti főparancsnok. A díszesen kiállított darabok a napokban hagyták el a sajtót. Az egyik „T ü z ö l t ő p o l k a“, — ajánlva J ó z s e f főherceg ofensége, a magyar országos tüzőltő-szövetség fővédnökének; a másik „T ü z ö l t ő m a z u r k a - p o l k a“, — ajánlva báró R é v a y Simonnak; a harmadik „T ü z ö l t ő - e s á r d á s“, — ajánlva K e m p e l e n Imrénnek.

— **A hadmentességi díjkötelesek** a törvény rendelkezésére képest tartoznak f. évi február hó folyamán a polgármesteri hivatalnál jelentkezni, különösen az állandóan helyben tartózkodó hadmentességi díjkötelesek pedig vallomási ivatek benyújtani.

— **Tánczestély.** A lévai kereskedelmi csarnok s az izraelita nőegylet javára Léván tervezett zártkörű tánczestély — mint értesültünk — a meghívókön jelzett időben, f. hó 17-ik én lesz megtartva.

— **Laktanya Nyitrán.** Az „Érsekújvár és vidéke“ biztos forrásból merített hírként írja, hogy Nyitrán a „püspöki kert“-nek nevezett nagy területen nagyobb szabásu honvédlaktanya fog épülni a legközelebb, melyre nézve a miniszteri rendelet már alá is íratott. E szerint Nyitrára lenne áttéve honvédségünk feldandárjának egyik zászlóalja s annak törzsszaki parancsnoksága.

— **Mennyit nő a nap e hónapban?** Az év legrövidebb hónapja csillagászati tekintetben nem mutat fel semmi nevezeteseget. A nap, mely 1-én reggel 7 óra 28 perczkor kelt s délután 5 óra 1 perczkor nyugodott, folyton korábban kel s később nyugszik. Hosszúsága a hó folyamán 9 óra 33 perczről 10 óra 58 perczre növekedik.

— **Példát vehetnénk mészárosaink** a munkácsi mészárosoktól, a kik, mióta a hus árának szabályozása iránti mozgalom megindult, méltányolván a közönség jogos igényeit, a marhalus kilójának árát legközelebb egyetértőleg addig is, míg e tekintetben hatósági intézkedés tétetnék, egyelőre 32 krra szállították alá.

— **Pal fordulása.** Ha igaz, a mit a néphit tart, szép tavaszra és bő termésre lehet kilátásunk. A medve Pál napján szokott felébredni először téli álmából s megtessi első sétáját a szabad természetben, ha az időt alkalmasnak találja arra, hogy künn maradhasson, a mi csak enyhe időjárás mellett történhetik meg, bucsut mond a talpnyalásnak s külső szákmány után lát, ellenkező esetben visszafordul s tovább alszik, mint a bunda. Mult hó 25-én azonban zord napra ébredhetett fel s valószínűleg ma is alszik, mert a tél jól tartja magát. Hó is van meglehetősen. E jelekből tartós jó időt jósolnak a gazdák tavaszra, melyet bő termés követ.

— **Rövid hírek.** — **A porosz civillista foimelése** iránt már a képviselőház előtt van a törvényjavaslat, mely azt kívánja, hogy a civillistát 12 millió márkáról 16 és fél millióra emeljék. — **A győri jogakadémia megszűntetése** a kultuszminiszterium által végérvényesen ki van mondva.

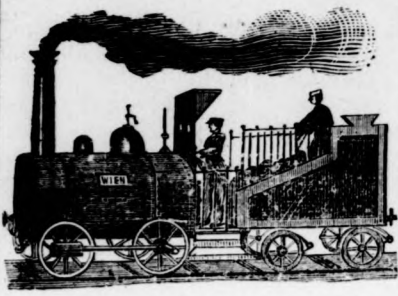
— **Árvavármegyéből** azt a megdöbbentő hírt közlik a lapok, hogy ott Oláh-Dubova községében kiűzték az ehufusz. — **Stefánia főherceggasszony,** bécsi hírek szerint, évenként 200,000 frt özvegyi apanage-t fog kapni. Ez összeg négy millió frt tőkének ötszázalékos kamata. — **A királyi pár** e hó 11-én jön Budapestre, hol hosszab időt fog tölteni. — **Balassa Gyarmaton** kedd virradóra éjjel betörték egy óras üzetbe s onnan 1500 frt értékű ékszereket loptak el. — **Szentpétervárról** újabbán igen határozottan tagadják a czárné betegségeiről elterjedt hírek alaposágát: a czárné egészsége és színháza, hangversenyekbe és bálókba is eljár. — **Hunyady Kálmán gróf,** a király főszertartásmestere, a német császár által a porosz vörös sas-rend első oszt. lovagkeresztjével lett kitüntetve.

APROSÁGOK.

— Rovatvezető Z u h a n y. —

J ó t a n á c s. Egy ur családánál tánczestélyt rendeztek, melyben egy fiatal ember a háziaszonyt kérte fel az egyik csúdasára. A táncz végével nyájás mosolylyal így szól a háziaszony a fiatal emberhez: — Ön nagyon szereti a csúrdást, nemde? — Rajongok érte! — Akkor csak azt tanácsolhatom önnek: t a n u l j a m e g!

A z a s s z o n y b a j a. Teréz: Kedves Emma, ugy veszem észre, hogy házasságod nagyon boldogtalan! Hát egyáltalában nem lehet a te férjeddél kijönni? — E m m a: Ah, kedves Teréz, vele csak ki, de nem a f i z e t é s e v e l.

Léva-Csata-Esztergom-Nána			Esztergom-Nána-Catas-Léva			Csata-Ipolyság.			A vonatok érkezése.					
Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Lévára:		Léváról:			
	I.	II.		I.	III.		I.	III.	I.	II.	I.	II.		
Léváról . . . ind.	11.30	4.25	Budapesti . . . ind.	10.30	9.30	Csata . . . ind.	6.40	1.35	Bécsből . . . ind.	10.30	8.25	Léváról . . . ind.	11.20	1.25
Alsó-Várad . . .	11.43	4.48	Bécsből . . . ind.	10.43	9.43	Zalaba . . . ind.	6.59	1.54	Pozsonyból . . .	12.37	10.30	Csatára . . . ér.	1.03	0.41
Nagy-Sálló . . .	12.10	5.15	Bécsből . . . ind.	10.56	9.56	Ipoly-Pásztó . . .	7.23	1.16	N.-Tapolcsányról . . .		7.12	Ipolyságra . . .	3.35	
Z. Jiz . . .	12.37	5.42	Esztergom-Nána ind.	5.30	12.20	Bél . . . ind.	7.37	1.29	Gálatáról . . .	1.54	12.24	Esztergomba . . .	2.50	7.40
Csata . . . ér.	1.06	6.11	Köhid-Gyarmat . . .	5.27	12.40	Visk . . . ind.	7.59	2.49	N.-Szombatból . . .	12.40		Vácra . . .	5.04	8.04
. . . ind.	1.27	6.34	Kéménd . . .	5.47	12.58	Ipolyság . . . ér.	8.20	3.09	É.-Ujvárról . . .	3.17	11.30	Budapestre . . .	6.30	9.30
Bény . . .	1.50	6.50	Bény . . .	6.08	1.12	Ipolyság-Csata.			Budapestről . . .	9.30		É.-Ujvárra . . .	14.42	12.24
Kéménd . . .	2.06	7.40	Csata . . . ér.	6.24	1.20	Ipolyság . . . ind.	11.15	4.25	Vácra . . .	9.59		Gálatára . . .	5.28	1.59
Köhid-Gyarmat . . .	2.28	7.20	Csata . . . ind.	6.34	1.40	Visk . . .	11.43	4.53	Esztergomból . . .	5.30	12.20	N.-Szombatba . . .	3.17	
Esztergom-Nána ér.	2.50	7.40	Zeliz . . .	7.09	2.11	Szakállos . . .	12.07	5.17	Ipolyságról . . .	11.15		N.-Tapolcsányba . . .	9.30	
Budapestre . . . ér.	6.30	9.30	Nagy-Sálló . . .	7.46	2.48	Bél . . .	12.32	5.32	Csatáról . . .	6.34	1.40	Pozsonyba . . .	6.13	3.33
Bécsbe . . .	7.05	6.30	Alsó-Várad . . .	8.11	3.09	Ipoly-Pásztó . . .	12.39	5.48	Lévára . . . ér.	8.35	3.27	Bécsbe . . .	7.05	6.20
	8.54	5.33	Léva . . .	8.35	3.27	Zalaba . . .	12.58	6.07						
						Csata . . .	1.15	6.24						

A csatgyabb betűvel jelzett szám esti 6 órától reggel 5.59 percig tartó időszakot jelenti.

H I R D E T E S E K.

Február 10.

6. szám.

Nincs többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és gyulladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és kőzódását meggátolja; a szájbüzt azonnal megszünteti napontai használatnál

Dr. POPP világhírű Anatherin SZÁJVIZE.

kétszer oly nagy palackokban, mint eddig. Ezzel egyidejűleg alkalmazandó:

- Dr. POPP fogpásztája
- Dr. POPP Anatherin fogpásztája
- Dr. POPP fogpora
- Dr. POPP növényzappana
- Dr. POPP NAPRAFORGÓ VÉNUS

Árak: Anatherin szájviz 50 kr., I frt és I frt 40 kr, Anatherin fogpaszta tégelyben I frt 22 kr. Aromatikus fogpaszta 35 kr., Fogpor dobozban 63 kr., Növényzappan 30 kr. Napraforgó-zappan 40 kr, Vénus szappan 50 kr. E szerek kaphatók Léván: Boleman J. és Medveczky S. gyógyszerészeknél.

Elismerések.

Hogy dr. POPP J. G. udvari fogorvos Anatherin szájvize házamat mindenkor a legnagyobb sikerrel lón használva, ezennel igazolom. Eszék. Malijevac Péter, s. k. alispán.

T. ur! Én már több év óta használom az ön méltán híres Anatherin szájvizét a legjobb sikerrel, hanem az anyira utánoztatik, hogy egyenesen ön-höz fordulok, hogy póstaútvétellel nekem 4 üveg Anatherin szájvizet és 2 skatulya fogport küldeni. Dr. Michnetz Lajos, járásorvos Szendrőn.

Van szerencsém értesíteni, hogy Anatherin szájvizét a legjobb fog- és szájbajnál a legjobb sikerrel alkalmazom és állandó használatra ajánlom. Nag. Miklós. Dr. Fetter J.

Hamisításoktól óvadjunk!

1889. évi 502 szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az alóli erdőhivatal kezelése alá tartozó és a m. évben új zsindely fedéllel ellátott s mintegy 1700 m. területtel s az alább részletezett helyiségeket magába foglaló zsarnóczai sörház 820 négyzetméter udvarral, 17⁶⁴⁶/₁₆₀₀ hold kiterjedésű szántó s réttel, ugyszintén egy a sörház közelében levő 280 m. és végül a zsarnóczai kohótelepen fekvő nagyobb kiterjedésű salakpinczével együtt, az 1889. évtől kezdve legfeljebb 10 évre, a f. évi február hó 18-án az alulírt erdőhivatalnál versenytárgyalás útján bérbe fog adani. — A kérdéses sörház épület áll:

- 1.) Egy nyolcz oszlopon nyugvó keresztboltozatu sörfőzde helyiségből 400 négyzet méter kiterjedéssel.
- 2.) 326 m.² kiterjedésű s szintén boltozattal ellátott régi jégkamra, hordóraktár és szeszfőzdeből.
- 3.) Egy szintén boltozattal ellátott iroda, 2 lakszoba, konyha és kamra lakosztályból 155 négyzet méter kiterjedéssel.
- 4.) Végül egy boltozat nélküli 320 négyzet méter kiterjedésű raktár helyiségből, mely alatt egy kiboltozott jégpince van berendezve.

Ezen helyiségeken kívül, kész a bérbeadó kinestári uradalom a sörház épületben a vállalatnak esetleg még több helyiséget is átadni, mi azonban a további tárgyalásoknak tartatik fenn.

Versenyzők ajánlatot tehetnek a fent részletezett épületnek az e hivatal által szerkesztett s itt a hivatalos órák alatt bármely napon megtekinthető tervek szerint saját költségükön sörfőzde-, vagy esetleg más iparvállalatra leendő bérbevitelre.

Zsarnóczán, 1889. évi február 4-én.

A m. kir. erdőhivatal.

PSEPHOFER J.

gyógyszertára Bécs, Singerstrasse 15. „zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacok, melyek előbb „universális labdacoknak“ neveztettek, ezen utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert alig van betegség, melyben ezer meg ezer esetben eszdelatraméltó hatásúknak ne bizonyultak volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb gyógyszer hasztalanul alkalmaztatott, ezen labdacok által számtalanszor és rövid idő alatt tökéletes egészség következett be. 1 skatulya 15 pirulával 21 kr. 1 tekercs 6 skatulyával 1 frt 5 kr., bérmentetlen utáúvétellel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldésével bérmentve 1 tekercs labdac 1 frt 25 kr. 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr. 4 tekercs 4 frt 40 kr. 5 tekercs 5 frt 20 kr. 10 tekercs 9 frt 20 kr. (Egy tekercsnel kevesebb nem küldhető.)

Valódiaknak csupán azon labdacok tekinthetők, melyeknek basználati utáútitása Pserhofer névalírásával van ellátva és melyek skatulyájának fedelén ugyanazon névirás vörösen van alkalmazva.

Számtalan köszönőirat tekinthető, melyekben ezen labdacok fogyasztói hosszabb használat után a legkülönbözőbb és súlyos betegségekben köszönetet mondanak. Mindaz, aki egyszer kísérletet tett vele, tovább ajánlja e szert.

A sok hánylatkozozat közül itt csak néhányat közlünk:

Schlierbach, 1888. febr. 17.
Tisztelt Uram! Tisztelettel alulírott az ön valóban nagyon hasznos és kitünő vértisztító labdacainak ismét 4 tekercsrel küldését kéri. Teltjes tisztelettel Neureiter Ign. gyak. orvos.

Hrasche, Flödnig mellett, 1887. szept. 12.
Tisztelt Uram! Isten akarata volt, hogy labdacai kezeim közé kerültek és most írok önnek azok sikeréről. Én gyermekágyban meghültem úgy, hogy dolgaimat nem végezhettem és már bizonyára meghaltam volna, ha az ön csodás hatású labdacai meg nem mentenek. Isten áldja érte ezerszer, Reményem, hogy az ön labdacai egészségemet teljesen helyrehozzák, úgy mint azok másokét helyrehozták. Knific Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. d.c.z. 9.
Igen tisztelt Uram! Legforróbb köszönetemet nyilvánítom önnek 60 éves némem nevében. Ugyanez 5 évig idült gyomorharutban és vízkórban szenvedett. Az élet kin volt reá nézve és már feladottak hitte magát. Véletlenül kapott egy skatulyával az ön kitünő vértisztító labdacsaiból és azoktól meggyógyult. Veinzetti Jozefa.

Mitterinzersdorf, Kirchdorf m. F.-Ausztria, 1886. jan. 10.
Tisztelt Uram! Szíveskedjék az ön kitünő vértisztító labdacsaiból részemre póstaúval egy te-

keresettel küldeni. Kénytelenül érzem magamat önnek teljes elismerésemel ezen labdacok értékére nézve kifejezni és mindenütt, ahol a helyzet engedi, minden szenvedőnek a legmelegebben fogom ajánlani. Felhatalmazom önt, hogy ezen köszönetnyilvánítáomat tetszés szerint nyilvánosan alkalmazhassa. Tisztelettel Kasztnér Teréz.

Gotschdorf, Koitbach m. Osztr.-Szilézia, 1886. okt. 8.
Tisztelt uram! Szíveskedjék nekem az ön universal vértisztító labdacsaiból egy tekercset 6 dobozzal küldeni: Egyedül az ön csodás labdacsaiknak köszönhetem, hogy gyomorhajomtól, mely öt évig gyötört, megmentek. Ne is fogyjouak ki nálam ezen labdacok soha és ezennel Uraságodnak legforróbb köszönetemet nyilvánítom. Legmélyebb lisztelettel Zwickl Anna.

Rohrbach, 1886. febr. 28.
Tisztelt Uram! Mult év nov. havában önnel egy tekercs labdacot rendeltem. Én és nóm ennek legjobb hatását tapasztaltuk; mindketten nagymérvű fejfájásban és rossz székelésben szenvedtünk, úgy, hogy már közel voltunk a kétségbeeséshez, deazára, hogy még csak 46 évet számolunk. És lám! Az ön labdacai csodát műveltek és minket a bajtól megmentettek, Tisztelettel List Antal.

Az áll. tanító-képezde kertjében

- alma magoncza száza 1 frt 20 krjával
- körte „ „ 1 „ 40 „
- 4 éves ojtványok darabja 25 „
- 93 mm. répa 60 krjával kapható. Megrendelések Makay Sándor urhoz küldendők.

Amerikai köszvénykenőcs legjobb szer minden köszvény és eszós baj, ischiasz, fülf. stb ellen 1 frt 20.

Lábizzadás elleni por 1 skatulya 50 krBérment. küldéssel 75 kr

Golyva balzsam megbízható szer golyva-nyak ellen. Egy palack 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek) elromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen, 1 üvege 22 kr.

Angol csodabalszam 1 üveg 12 kr., 12 üveg 1 frt 20 kr.

Fiakerpor, hurat, rekedtség, köhögés stb. ellen, 1 skatulya 35 kr., bérmentve 60 kr.

Tannochinin pomádé Pserhofer J.-től, legjobb hajnövesztő szer, Egy adag 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól vágott és szűrt sebekre, rosszindulatú dagadtok, még idült, gyakran fel pattanó lábdaganatokra is, körömméregre, sebekre s gyuladt részekre, vizenyes köszvény és egyéb bajoknál ajánlható 1 tégely 50 kr, Bérn.küldéssel 75kr

Általános tisztító só Bulrich A. W.-tól. Kitünő háziszser a megzavart emésztés minden következményei ellen, u. m. főfájás szédülés, gyomorgöres csomór, aranyeres bántalmak, dugulás stb., egy csomag 1 frt.

Szem-essencia Romershausentől 1 palack 2 frt 50 kr. fét palack 1 frt 50 kr.

Az itt megnevezett készítményeken kívül minden az osztrák lapokba hirdett bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek készletben vannak s mindon, esetleg raktáron nem levő cikkekéről is pontosan és olcsón gondoskodunk. A postai küldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek előleges pénzbeüldésre vagy utáúvétellel. A pénznek előleges beküldése (legjobb póstaútvvnyyal) a postán sokkal jutányosabb, mint utáúvétellel.